
Het Kerstmaal en de Kerstmis

OVER

Een dag vóór Kerst raadt de katholieke kerk aan een vastendag aan. Maar na de Kerstmis wordt de tafel gedekt met talrijke lekkernijen, vleesgerechten en traditionele zoetigheden voor het familiediner. Dit feestmaal wordt meestal in het Portugees aangeduid met “Noite da Consoada”.

Het woord “consoada” betekent een kleine maaltijd die men nuttigt aan het einde van een vastendag en het stamt van het Latijnse woord “consolare”, dat troosten betekent. In het noorden van Portugal (Minho, Porto en Guimarães) is het gebruikelijk om tijdens het Kerstmaal een plekje vrij te houden voor gezinsleden die er niet meer zijn; vaak wordt de tafel ook niet afgeruimd en wordt ’s nachts het haardvuur aangelaten, om hun zielen te troosten en warm te houden.

Traditioneel gezien eet men ’s avonds kabeljauw of een ander soort vis, en geniet men tijdens de overige maaltijden van vleesgerechten. In veel plaatsen in het zuiden van Portugal wordt er een paar dagen vóór Kerst een varken geslacht, waarvan het vlees en de worsten de Kersttafel verrijken.

Tijdens de feestdagen is er altijd ook nog de “Bolo Rei” en de gefrituurde lekkernijen (op basis van eieren, meel en gist gemaakt en bestrooid met suiker en kaneel). De “Bolo Rei” is een soort cake in de vorm van een krans, gevuld en versierd met gedroogde en gekristalliseerde vruchten. Volgens de traditie hoort in de “Bolo Rei” een boon en een verrassing te zitten. Wie de boon in zijn stukje cake vindt, is verplicht om de volgende cake, in het jaar daarop, te kopen.

Typische gefrituurde lekkernijen zijn “filhoses”, “coscorões”, “velhoses”, “sonhos”, “azevias” (gevuld met erwten) en de “rabanadas” (soort wentelteefjes).

Na het eten schrijft de Christelijke traditie voor dat men naar de Kerstmis moet gaan, die in Portugal “Missa do Galo” (De Mis van de Haan) heet. Daar komt men vrienden tegen en wenst de gemeenschap elkaar gelukkige feestdagen toe. De Kerstmis is deel gaan uitmaken van de Kerstradities tijdens de 5e eeuw. De Kerstmis wordt om middernacht gehouden, het tijdstip waarop «in galli cantu» (de haan zingt), en het was de eerste van drie missen, waaruit de Kerstliturgie bestond.

Tijdens de Kerstmis kan men de kerststal bekijken, die speciaal voor de mis is opgesteld, en na de communie gaat iedereen richting het altaar om «het Kind Jezus te kussen», met op de achtergrond vaak liturgisch psalmen.

Andere informatie

Het Kerstmaal en de Kerstmis